
SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
29.10.2020

Sak:

Intern hovedfordeling av budsjett 2021

Innstilling til vedtak:

- 1. Intern hovedfordeling av budsjetttrammer for 2021 vedtas som foreslått i dette saksfremlegget med vedlegg, og med de endringer som kom frem under behandlingen i styremøtet.*
- 2. Universitetsdirektøren gis fullmakt til å viderefordre øremerkede midler, og foreta andre nødvendige justeringer som følger av vedtatt statsbudsjett for 2021.*

Bakgrunn:

Saken gjelder intern hovedfordeling av budsjett 2021 ved UiT Norges arktiske universitet. Budsjetttrammen bygger på forslag til statsbudsjett 2021. Det er i Prop 1 S (2020-2021) foreslått en budsjetttramme til UiT på 3,607 mrd. kroner over kap. 260 post 50.

Den foreslåtte budsjetttrammen er basert på Kunnskapsdepartementets (KD) budsjettfordelingsmodell for sektoren, som består av 70 % basisfinansiering og 30 % resultatbasert finansiering. Basisfinansieringen er i hovedsak historisk basert grunnbevilgning, uavhengig av resultatoppnåelse, som årlig justeres for lønns- og prisvekst.

Den resultatbaserte finansieringen er beregnet ut fra institusjonens måloppnåelse på spesifikke forsknings- og utdanningsindikatorer. Det gis uttelling i såkalt åpen og lukket ramme. I den åpne rammen får universitetet full uttelling på egne resultater. I lukket ramme konkurrerer institusjonene om en fastsatt pott, og uttellingen gis ut fra en relativ andel av oppnådde resultater.

Hovedtall for UiT i 2021

Det forventes en rammeøkning fra KD i 2021 på 202,5 mill. kroner, jf. tabell 1 nedenfor. Dette er en økning på ca. 5,9 % sammenlignet med 2020. Korrigert for lønns- og prisvekst med 3,2 % gir det en realvekst på 2,7 %. Økningen i budsjettet er i hovedsak knyttet til konsekvensjusteringer av tidligere tildelte studieplasser fra departementet.

Den resultatfinansierte delen av bevilgningen er basert på resultatoppnåelse i 2019 på fastsatte indikatorer. Ut fra dette forventes det en inntektsøkning på 8,2 mill. for åpen ramme og 5,7 mill. for lukket ramme sammenlignet med 2020. Til sammen utgjør dette 13,8 mill.

Regjeringens reform for Avbyråkratisering og effektivisering (ABE) er videreført i forslag til statsbudsjettet med 0,5 %. Det utgjør ca. 17,1 mill. kroner for UiT i 2021

	NOK i hele tusen
Saldert budsjett 2020	3 405 234
Justering for pris- og lønnsøkning m 3,2 %	108 420
ABE-kutt 0,5 %	-17 104
Konsekvensjusteringer av tildelte studieplasser	69 102
5. år lærerutdanning	6 054
Konsekvensjustering rekrutteringsstillinger	22 990
Endring i resultatuttelling	13 865
Omfordelt i UH-sektoren	-819
Beregnet ramme for 2021	3 607 742

Tabell 1: Forslag til statsbudsjett 2021

Modell for intern fordeling av UiTs budsjett

UiTs interne fordelingsmodell, som benyttes i viderefordelingen av UiTs budsjett, gjenspeiler KDs fordelingsmodell for UH-sektoren. Den bygger i all hovedsak på de samme komponentene og de samme indikatorene for den resultatfinansierte delen av budsjetttrammen. Viderefordelingen til enhetene utgjør 75 % for alle resultatkomponentene, mens 25 % går til omfordeling i den interne budsjettfordelingen. Modellen er nærmere redegjort for i vedlegg 1.

UiTs fellesadministrasjon finansieres delvis av de årlige tildelingene over kap 260, og delvis av sentralt dekningsbidrag, som er en fast prosentsats på 3,5 % av totalkostnadene for eksternt finansierte prosjekter.

Det skal ifølge budsjettfordelingsmodellen settes av et årlig beløp til «Fond for strategisk utvikling». I henhold til fastsatt nøkkel skal fondet utgjøre 4,7 % av den totale tildelingen fra KD over kap. 260, post 50. I 2021 er dette beregnet til 169,5 mill. Disse vil fordeles av universitetsstyret i egen styresak i november 2020, og skal hovedsakelig gå til prosjekter og satsinger i regi av fakultetene/instituttene. Det er et mål at disse midlene i størst mulig grad skal bidra til økt resultatoppnåelse. Fordeling/refordeling av midler til rekrutteringsstillinger er i tillegg et sentralt bidrag til prioriterte prosjekter og tiltak.

Forslag til særskilte prioriteringer i hovedfordeling for 2021

Budsjett er ett av flere virkemiddel for å oppnå virksomhetens målsettinger. UiTs strategi mot 2022 «*Drivkraft i Nord*», trekker opp rammer og gir retning for institusjonens prioriteringer de kommende årene. Planen peker ut tematiske satsingsområder og gjennomgående strategier for UiTs måloppnåelse. Ressurser til dette arbeidet ligger hovedsakelig i fakultetenes budsjetter, i disponeringen av de strategiske midlene og rekrutteringsstillinger.

Den fordelingen som følger av fastsatt budsjettfordelingsmodell er ikke gjenstand for spesifikke vurderinger i forslaget til hovedfordeling som universitetsdirektøren legger frem for styret. Styret har imidlertid hvert år anledning til å tildele midler som ikke følger direkte av den fastsatte budsjettfordelingsmodellen, men som er basert på vurderinger av behov for særskilte satsninger og prioriteringer. Universitetsdirektørens forslag til slike hovedprioriteringer for 2020 presenteres i det følgende.

Enhetene har i budsjettprosessen for 2020 hatt anledning til å spille inn forslag til tiltak som ønskes prioritert. Innspillene er lagt ved i et eget vedlegg til denne saken (se vedlegg 2). Innspillene fra fakultetene er svært omfattende og de aller fleste av tiltakene som er spilt inn har en faglig og økonomisk innretning som gjør at de bør vurderes i samband med høstens tildeling over strategisk fond. Universitetsdirektøren vil komme tilbake med forslag til prioriteringer når fordelingen fra fondet skal behandles av universitetsstyret i november. I det følgende skal det kun gis omtale av tiltak og innspill som universitetsdirektøren mener bør finansieres over hovedfordelingen. De fleste av forslagene er forankret i saker som allerede har vært behandlet av universitetsstyret og der styret har vedtatt eller lagt føringer for fremtidige økonomiske prioriteringer.

Midler til drift og finansiering av forskningsfartøy

Fartøyer er den viktigste infrastrukturen for forskning og utdanning i en rekke arktiske og marine fag. Flere av UiTs sterkeste fagmiljø innenfor blant annet biologi og geologi er avhengig av fartøyflåten. UiT har i dag tilgang på to fartøyer av ulik størrelse (i tillegg er et nytt mindre kystfartøy under anskaffelse):

FF Kronprins Haakon (KPH)

KPH er et spesialdesignet isgående forskningsfartøy, som ble satt i drift fra 2018. Fartøyet eies av Norsk polarinstitutt. UiT er største bruker og har i utgangspunktet 150 tokt døgn tilgjengelig på årsbasis.

FF Helmer Hanssen

Fartøyet er en ombygget fisketråler fra 1988 med isklasse, og eies av UiT. Det benyttes som et flerbruksfartøy til forskning, undervisning og forvaltning i kystnære og arktiske farvann. UiT disponerer og fordeler i utgangspunktet 300 tilgjengelige tokt døgn.

Den økonomiske hovedutfordringen i fartøyøkonomien er at UiT ikke er tildelt midler fra KD til driften av KPH. I et normalår vil driftsutgiftene beløpe seg til 37 mill. kroner. Utgiftene kostnadsføres på BFE-fakultetet. UiT har i flere år søkt KD om driftsmidler, men har så langt ikke fått signaler om at departementet vil bevilge ekstra midler til formålet. Et stykke på vei vil driftsutgiftene i 2021 kunne dekkes gjennom eksternt finansierte bidrags- og oppdragsprosjekter som benytter fartøyet og fremleie av tokt døgn. Dette er likevel på langt nær tilstrekkelig for å få fartøyøkonomien ved BFE-fak i balanse, og fra og med 2020 har BFE-fakultetet fått særskilt tildeling av midler til drift av KPH. For 2021 foreslår universitetsdirektøren at BFE-fak tildeles 11 mill. øremerket drift av Kronprins Haakon. Samlet vil tildelingen til fartøydrift og tilskudd til Havbruksstasjonen utgjøre 68,529 mill. kroner. I tillegg foreslår direktøren at fartøyøkonomien ved BFE-fak avlastes ved at fakultetets gjestående historiske forpliktelser på 19,3 mill. kroner for anskaffelsen av Helmer Hansen, ettergis.

Grunnfinansiering av Sigma 2 - nasjonal infrastruktur for tungregning

Tungregnetjenesten ved UiT ble etablert i 1997. I 2001 ble det dannet et nasjonalt samarbeid om vitenskapelige regnetjenester, og UiT har siden da vært en sentral aktør i de forskjellige nasjonale konsortiene innen dette området. I sak S 13/20¹ godkjente universitetsstyret opptrappingsplanen for UiTs bidrag til finansiering av nasjonal e-infrastruktur for forskning.

Opptrappingsplanen er i tråd med forslaget fra Norges forskningsråd og BOTT. For UiT innebærer dette 8,3 mill. NOK i 2021.

¹ Arkivref. 2020/807

Så langt har UiTs bidrag til Sigma 2 i sin helhet vært finansiert gjennom tildeling over strategisk fond. Fordi fondet er beregnet for midlertidige tildelinger med varighet på inntil 4 år, mens utgiftene til Sigma 2 er av mer varig karakter, vil universitetsdirektøren foreslå at man gradvis går over til å finansiere UiTs bidrag til Sigma 2 som en spesiell basistildeling med en egen finansieringsnøkkel.

I utformingen av finansieringsnøkkelen bør det legges til grunn at SIGMA 2 er en felles infrastruktur som potensielt sett vil ha brukergrupper i alle deler av UiTs organisasjon, men at det samtidig er all grunn til å tro at det fortsatt vil være betydelige variasjoner i andelen av bruk mellom enhetene. En kombinasjon av fellesbidrag (50%) og bruksbasert betaling (50%) er derfor rimelig. For 2021 foreslår universitetsdirektøren en delt finansiering med 4,15 mill. kroner over sentral ramme og resterende 50 % midlertidig over Strategisk fond. I løpet av 2021 kan det så utformes en enkel beregningsmodell for den brukerrettede betalingen som fra og med 2022 kan gjøre det mulig å belaste brukerenhetene for den andelen som i 2021 dekkes av strategisk fond.

Finansiering av lektorutdanningen

Både UiTs egne strategiske målsetninger og utviklingsavtalen mellom UiT og Kunnskapsdepartementet legger stor vekt på at UiT skal bidra til å utvikle og utdanne flere kvalifiserte lærere til landsdelen. Lektorutdanningen for 8. – 13. trinn er i løpet av de siste årene blitt den største enkeltutdanningen som bidrar til dette formålet (målt ut fra antall studenter). Lektorutdanningen har en spesiell forhistorie og er på nasjonalt plan aldri blitt finansiert på regulært vis gjennom tildeling av studieplasser fra KD. Ved UiT er den økonomiske utfordringen i driften av lektorutdanningen primært knyttet til finansieringen av det såkalte profesjonsfaget. I sak S – 18/19 redegjorde universitetsdirektøren for at det her mangler finansiering for 125 studieplasser. I samme sak vedtok universitetsstyret følgende om den fremtidige finansieringen:

«Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap lærerutdanning tildeles 6,15 millioner per år i 2019 og 2020 for basisfinansiering av 125 studieplasser innenfor profesjonsfaget i lektorutdanningen. Tildelingen skjer over strategisk fond. Permanent tildeling til lektorutdanningen vil fastsettes etter at universitetsstyret har vedtatt retningslinjer for omfordeling av studieplasser i den ordinære budsjettfordelingen for 2021».

I årets forslag til budsjett foreslår universitetsdirektøren at det i UiTs budsjettfordelingsmodell innføres en ny retningslinje for omfordeling av midler til studieplasser (se vedlegg 1 for nærmere beskrivelse av ordningen). Gitt at universitetsstyret vedtar denne ordningen vil det for 2021 være 2,05 mill. kroner disponibelt til omfordeling. Basert på styrets vedtak i sak S 18/19 foreslår universitetsdirektøren at disse midlene i sin helhet tildeles HSL-fakultetet og øremerkes finansiering av profesjonsfaget i lektorutdanningen.

I den ekstraordinære tildelingen av studieplasser som UiT fikk i revidert nasjonalbudsjett for 2020 har universitetsstyret tildelt HSL-fakultetet 20 studieplasser øremerket lektorutdanningen. I kroner vil dette utgjøre 1,8. mill. for 2021. Legger man dette til de 2,05 millionene som foreslås tildelt ovenfor, vil HSL-fakultetet dermed få styrket sin basisfinansiering med til sammen 3,85 mill kroner. Det gjenstår da 2,45 mill. kroner før fakultetet har fått finansiert 125 studieplasser i profesjonsfaget slik det var forutsatt i sak S 18/19. For 2021 foreslås disse gjenstående midlene tildelt HSL-fakultetet over strategisk fond.

Den resterende basisfinansieringen av profesjonsfaget i lektorutdanningen bør ses i sammenheng med den fremtidige finansieringen av grunnskolelærerutdanningene for 1. - 7. og 5. – 10. trinn².

Finansiering av felles handlingsplan for digitalisering og prosjekter i regi av UNIT og BOTT

Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning (UNIT) har gjennom sitt digitaliseringsstyre vedtatt en forpliktende handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning. Handlingsplanen inneholder en rekke digitale fellesløsninger og systemer som skal innføres i den norske UH-sektoren i perioden 2019 – 2021. Handlingsplanen omfatter prosjekter for så vel kjernevirksomhet som administrasjon og har estimerte investeringskostnader som beløper seg til 290 mill. kroner. Tiltakene skal finansieres gjennom en fastsatt modell der deler av totalkostnaden hentes inn gjennom egenbetaling fra alle institusjonene i sektoren. Hvert bidrag er beregnet ut fra den relative størrelsen på institusjonens budsjett. UiTs andel i 2021 beløper seg til 3,5 mill. kroner.

I tillegg til dette har UNIT utviklet et såkalt datavarehus for UH-sektoren. Dette er en database som gjør det mulig å knytte sammen data fra ulike systemer til bruk i analyse og virksomhetsstyring. UiT er valgt ut som pilot for deler av dette prosjektet og må i den forbindelse bære en del av investeringskostnadene i utviklingsfasen. Dette kommer i tillegg til grunnfinansieringen av handlingsplanen og vil i 2021 beløpe seg til 1,8 mill. kroner. Begge disse tiltakene er i samsvar med tidligere vedtak i og orienteringer til universitetsstyret, blant annet i forbindelse med budsjettfordelingen for 2020 den 13.6.2019 (styresak 15/19, ePhorte 2018/4860).

Innenfor universitetssamarbeidet BOTT (Bergen, Oslo, Trondheim, Tromsø) deltar UiT i en rekke felles prosjekter for anskaffelser av administrative systemer og tjenester, som særlig gjelder lønn/lønnsnær HR, budsjett, regnskap, prosjektøkonomi, sak- og arkivsystem og tilgangsforvaltning/IAM. Universitetsstyret er gitt orienteringer om disse prosjektene (orienteringssaker 9/19, 7/20, 18/20) og har tidligere sluttet seg til at Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ) skal bli leverandør av økonomi- og lønssystemer for UiT og de øvrige BOTT-institusjonene. I 2021 vil UiTs andel til de felles systemprosjektene være på 12,5 mill. kroner. I tillegg kommer ca. 15 mill. kroner til gjennomføring av lokale prosjekter ved UiT knyttet til mottak og innføring av nye systemløsninger. Beløpet inkluderer frikjøp av 11 årsverk, inkludert prosjektlederstillinger. Til sammen utgjør de ovennevnte postene knyttet til UNIT og BOTT ca. 32,8 mill. kroner.

Noe av hovedhensikten med BOTT-samarbeidet og digitaliseringsstrategien for UH-sektoren er at prosjektene skal bidra til forenkling, forbedring og effektivisering. Universitetsdirektøren legger opp til at det for hvert mottaks- og innføringsprosjekt ved UiT skal fastsettes gevinstrealiseringsplaner. I 2021 vil styret bli forelagt slike planer for de prosjektene som er kommet lengst i sitt innføringsløp (BOTT Økonomi og lønn og IAM). På sikt vil dette også ha betydning for rammene til fellesadministrasjonen. Når det gjelder systemprosjekter som blir gjennomført som del av UNITs digitaliseringsstrategi, vil universitetsdirektøren gjøre oppmerksom på at institusjoner bidrar med investeringskostnader for å utvikle nye løsninger skal få tilbakebetalt deler av investeringskostnadene, i forbindelse med at bruken av løsninger blir

² I forslaget til statsbudsjett for 2021 har regjeringen foreslått en styrking av finansieringen av de sistnevnte utdanningene som (om forslaget blir vedtatt) vil gi UiT en ekstra tildeling på helårsbasis fra 2022 på over 12 mill. kroner.

utvidet til sektoren som helhet. UNIT arbeider med å fastsette en modell for slik fordeling av kostnader i sektoren.

Andre større budsjettposter med forslag til justeringer

Rekrutteringsstillinger

Universitetsdirektøren foreslår at det bevilges 220 mill. kroner til finansiering av den sentrale rekrutteringspoolen. Det er 26,4 mill. mindre enn for 2020. Beregningene for 2021 er basert på KDs måltall på 379 rekrutteringsstillinger samt ytterligere reduksjon på 15 mill. kroner.

Måltallet er noe lavere enn antall stillinger som ha vært lagt til grunn for tidligere års beregning av den sentrale rekrutteringspoolen. Noe av grunnen ligger også i at flere stillinger nå er finansiert over fakultetenes egne budsjettrammer som tiltak for å bygge ned avsetningsnivået ved fakultetene. Det betydelige etterslepet i tilsettingsprosessene etter at stillingene er fordelt til enhetene tilsier at det foreslåtte beløpet ligger innenfor forsvarlige rammer. Det vises også gjennom et betydelig mindreforbruk (avsetninger) for den sentrale rekrutteringspoolen, som for 2. tertial 2020 utgjør ca. 60 mill. Det tyder på at behovet for sentral finansiering av rekrutteringsstillinger vil bli redusert for 2021. Dette er kun en dreining i belastning av budsjettrammer mellom nivå 1 og 2, og får nødvendigvis ikke innvirkning på UiTs måloppnåelse totalt for hele institusjonen.

Fellesadministrasjonen

I tråd med universitetsstyrets vedtak av 8.3.2018 om organisering av den felles administrasjonen ved UiT (styresak 5/18), ble fem avdelinger i fellesadministrasjonen slått sammen til to nye avdelinger fra 1.1.2019 - Avdeling for forskning, utdanning og formidling (FUF) og Avdeling for organisasjon og økonomi (ORGØK), samt stabsfunksjoner for universitetsledelsen. Det ble fra samme tidspunkt opprettet flere nye fellestjenester ved de to nye avdelingene. Styret har 11.9.2019 også fastsatt ny organisering av Avdeling for IT (styresak 21/19).

Universitetsdirektøren fikk i styremøtet 13.3.2019 (styresak 7/19 *Budsjett 2019 – revidert fordeling av rammer*), «fullmakt til å fastsette justering av budsjettet etter endringer i administrativ organisering». Dette gjaldt fordeling av 87 stillinger som var vedtatt flyttet fra enhetene til de nye fellestjenestene. Universitetsdirektøren skulle videre komme tilbake til styret med forslag om fastsetting av riktig dimensjonering av administrasjonens budsjettamme. Ved behandling av styresak om hovedfordeling av budsjett for 2020 (styresak 15/19 den 13.6.2019), orienterte universitetsdirektøren om at: «Det gjenstående arbeidet knyttet til Adm2020, er å evaluere de nye budsjettammene basert på erfaringsgrunnlaget for 2019 og vedtatte innsparingsmål. Universitetsdirektøren vil legge opp til at dette skjer i samband med hovedfordelingen for 2021».

Beregninger som nå er utført på bakgrunn av aktivitetsnivå og forpliktelser i 2019 og 2020, for stab og de to nye avdelingene i fellesadministrasjonen, viser en differanse på 23,5 mill. kroner mellom nåværende budsjettammer for fellesadministrasjonen, og den oppgaveportefølje og bemanning som framgår av de bemanningsplaner som ble fastsatt for de nye avdelingene i forbindelse med ny organisering fra 1.1.2019.

To av hovedgrunnene til denne differansen er vedvarende kutt i samband med ABE-reformen (se nedenfor) samt at UiT de siste årene er blitt påført økte systemkostnader for administrative fellessystemer. Disse systemene benyttes i hele organisasjonen, men kostnadsføres i de sentrale

avdelingene i fellesadministrasjonen (f.eks. personalsystemet Paga og arkivsystemet ePhorte). Merkostnadene er knyttet til oppgraderinger og avtaler som UiT ikke kan unndra seg, og det er derfor rimelig at økte kostnader dekkes gjennom økt bevilgning til fellesadm. Fordi flere av de aktuelle systemene er under utskifting (se nedenfor) foreslås det i denne omgang ikke endringer i basistildelingen, men en øremerket engangsbevilgning på 8,1 mill. kroner for 2021³.

Basisfinansieringen til administrasjonen foreslås videreført fra 2020-budsjettet. For at dette skal la seg gjøre uten kostnadsoverskridelser må det gjennomføres flere kostnadsreducerende tiltak med virkning på kortere og lengre sikt.

a) Gjennomgang og justering/avvikling av utvalgte utstys- og tjenesteordninger

Deler av budsjettet til fellesadministrasjonen er over år blitt bundet opp til dekning av kostnader for ulike utstys- og tjenesteordninger, som i sin tid ble innført uten at det ble satt et økonomisk tak eller gitt en øremerket bevilgning. Enkelte av disse ordningene er også delvis innhentet av den teknologiske utviklingen og må kritisk gjennomgå med sikte på kostnadsreduksjon og/eller avvikling. Universitetsdirektøren har allerede igangsatt en prosess for etablering av retningslinjer for utstyr til møterom. Kostnadsbesparelsen her er ennå ikke estimert. Videre legger universitetsdirektøren opp til at UiTs ordning for kompensasjon til ansatte for elektroniske kommunikasjonstjenester blir avviklet fra og med 2021. Dette er en ordning som nesten utelukkende har kommet ledelse og administrasjon til gode. Årlig beløper de totale kostnadene for ordningen seg til i overkant av 6 mill. Fellesadministrasjonens andel av dette er om lag 2 mill.

Også andre utvalgte ordninger som er kostnadsdrivende for administrasjonen vil bli gjennomgått i 2021.

b) Reduserte kostnader til reiser og bevertning

Som følge av koronasituasjonen er det rimelig å forvente en betydelig reduksjon i utgiftene til reiser og bevertning i 2021. For fellesadministrasjonens del legges det opp til en halvering av årlige kostnader med en effekt på 10 mill. kroner.

c) Justeringer av bemanning og oppgaveportefølje

Hoveddelen av fellesadministrasjonens kostnader er knyttet til lønn. Skal kostnadene tas ned er det derfor også nødvendig å foreta reduksjoner i den samlede bemanningen. For 2021 vil dette bli knyttet til to prosesser som allerede er vedtatt igangsatt. Den ene er evalueringen av de nye fellestjenestene, som avsluttes i oktober 2020. Den andre er overgangen til ny enhetlig ledelsesmodell og endringer av stillinger knyttet til den nye universitetsledelsen. I tillegg til dette vil universitetsdirektøren igangsette en avdelingsvis gjennomgang av oppgaver, stillinger og vakanser som skal resultere i fastsettelse av rammetall for bemanning i hver av enhetene.

Selv om universitetsdirektøren mener det ligger et klart innsparingspotensiale i de ovennevnte tiltakene, er det likevel ikke realistisk å nå alle de vedtatte innsparingsmålene knyttet til regjeringens ABE-reform. Budsjettkuttene knyttet til reformen er blitt videreført og akkumulert over en langt lengre periode enn det som opprinnelig var annonsert og det er, etter universitetsdirektørens vurdering, nødvendig å be universitetsstyret revurdere de vedtakene som på tidligere stadium ble fattet knyttet til intern fordeling og håndtering av kuttene i UiTs

³ Størst økning er knyttet til felles studentsystem, digital eksamen, lønssystem og HR-portal, samt IT-systemene IPS og Azure, som til sammen utgjør 68 % av økningen.

organisasjon. Universitetsdirektøren tar sikte på å komme tilbake til styret med en egen sak om dette etter at statsbudsjettet for 2021 er ferdigbehandlet i Stortinget.

Videreføring av ekstra tildelinger til bygg og IKT

I den interne fordelingen fra og med 2017 ble det vedtatt å benytte 40 mill. ekstra til årlig oppgradering og vedlikehold av bygningsmassen. Dette er senere videreført på samme nivå hvert år. I sak S 33/19⁴ godkjente universitetsstyret planene for renovering av Naturfagbygget. KD har bevilget 30 mill. kroner til dette formålet, mens 115 mill. skal finansieres med UiTs egne midler. Universitetsdirektøren foreslår at finansieringen skjer med en midlertidig overbudsjettering som tas inn gjennom fremtidige tildelinger til bygg- og infrastruktur. For 2021 foreslås 35 mill. av den årlige 'potten' på 40 mill. til NF-bygget. Resterende 80 mill. tildeles BEA i 2021 budsjettet og tilbakeføres til reserven ved å belaste Fond for bygg- og infrastruktur over 2-3 år.

Dette kan innebære at fremtidig bevilgning til investering i vedlikehold og utskifting av bygningsmassen må øke. Universitetsdirektøren har igangsatt arbeid med utvikling av en samlet vedlikeholdsplan for UiTs egen bygningsmasse. Universitetsdirektøren vil avvente forslag til eventuelle justeringer av langsiktige rammer for bygg til dette arbeidet er sluttført, slik at styret kan fastsette rammer for flere prosjekter under ett.

Tilsvarende som for bygg har det i de årlige budsjettene vært satt av 20 mill. ekstra til nødvendig oppgradering og vedlikehold av IKT-infrastruktur. Universitetsdirektøren foreslår at dette tiltaken videreføres på sammen nivå i 2021.

Internhusleie og nytt bygg for Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP)

Internhusleiemodellen er en kostnadsfordelingsmodell ved UiT og en inntektsmekanisme for bygg- og eiendomsavdelingen. Ordningen er basert på en felles modell for UH-sektoren, med noen lokale tilpasninger. Det er en enkel modell hvor husleien beregnes på bakgrunn av totale FDV-kostnader⁵ fordelt på totalareal, og vektet ut fra 3 kategorier arealer.

På grunn av økte leiekostnader knyttet til det nye ILP-bygget som er tatt i bruk fra og med høsten 2020, og andre innleide lokaler, er det beregnet en generell husleieøkning ca. 9 % for alle UiTs arealer fra og med 2021. Dette er omtalt nærmere i vedlegg 1, kapittel 2.

Stenging og forsinkelser i bygging av Avdeling for komparativ medisin

Universitetsstyret har i flere omganger blitt forelagt saker og orienteringer om merkostnader knyttet til stengning og forsinkelser i byggingen av Avdeling for komparativ medisin. I sak S 19/20⁶ godkjente universitetsstyret et forslag om opprettelse av et fond for å få igangsatt aktiviteten ved AKM. Fondet forvaltes av Det helsevitenskapelige fakultet.

I samsvar med vedtaket i saken avsettes det inntil videre 40 mill. fra på UiTs sentrale reserve til fordeling til Helsefak. Halvparten avsettes over hovedfordelingen for 2021 og resterende i 2022. Øvrige merkostnader finansieres som midlertidig merforbruk ved Helsefak. Universitetsdirektøren vil ha en videre dialog med Kunnskapsdepartementet og Statsbygg med sikte på kompensasjon for kostnader UiT Norges arktiske universitet er påført. UiT anser at Statsbygg har hovedansvaret for de ekstraavgiftene UiT er påført.

⁴ Arkivref 2018/5582

⁵ Forvaltning, drift og vedlikeholdskostnader iht. *Norsk standard NS3454 Livssyklus-kostnader for byggverk*

⁶ Arkivref. 2020/666

Oppsummering av samlet forslag

I viderefordelingen av budsjettrammen legger universitetsdirektøren opp til en pris- og lønnsvekst på 2,0 %. Dette er basert på erfaringer fra 2020 og offentlige prognoser for 2021, men noe lavere enn den satsen som ligger i forslaget til statsbudsjett.

ABE-kuttet er fordelt i henhold til vedtatt nøkkel basert på et veid snitt av andel administrative stillinger, og andel administrative stillinger, stillinger til vedlikehold og støttestillinger, jf. styresak 5/15 den 12.2.2015 (ePhorte 2015/858). Basert på tidligere års erfaring må UiT være forberedt på at dette kuttet vil kunne bli større i det endelig vedtatte statsbudsjettet.

For fakultetene, UMAK og UB innebærer forslaget at rammen for samtlige enheter økes. En stor del av rammeøkningene er knyttet til tildeling av nye studieplasser, men det er også lagt opp til intern omfordeling og økt tildeling til en rekke øremerkede formål (se omtale ovenfor og i vedlegg 1). Samtidig er det i denne omgang ikke foreslått noen vesentlige rammekutt. I stedet er det lagt opp til en overbudsjettering som innebærer trekk av den såkalte reserven. Reserven er ment å være en buffer for å forhindre årlige svingninger i enhetenes rammer, slik at mindre rammekutt kan unngås i årlig tildeling. Samlet sett fordeles det 69,8 mill. kroner mer enn forventet bevilgning fra KD i 2021. Dette finansieres med å trekke på sentral reserve. Universitetsdirektøren mener det er riktig å benytte det handlingsrommet UiT har som en nettobudsjettert institusjon til å holde et høyt aktivitetsnivå. Samtidig er det naturligvis avgjørende å ha en plan for langsiktig innhenting av merforbruk som ikke kan dekkes gjennom omdisponering av ubenyttede midler eller nye tildelinger utenfra.

Reserven vil ifølge utarbeidet prognose være negativ med ca. 75 mill. kroner ved utgangen av 2020, og i 2021 anser universitetsdirektøren ytterligere trekk på reserven som nødvendig for å kunne oppfylle sentrale forpliktelser knyttet til igangsatte prosjekter. Universitetsdirektøren vil derfor komme tilbake med en plan for finansiering av reserven etter avlagt årsregnskap for 2020. Det vil i den sammenheng bli foretatt en kritisk gjennomgang av ubrukte midler for omdisponering, herunder midler fra stipendiat-poolen, oppgradering av infrastruktur og andre aktiviteter som kan utsettes eller justeres ned i omfang. Universitetsdirektøren vil i forlengelsen av dette heller ikke utelukke forslag til rammekutt eller andre former for varig omfordeling av midler med virkning fra 2022 (se nedenfor).

I samband med planen for finansiering av reserven vil universitetsdirektøren også innarbeide budsjett for forskuttering av kjøp av tomt til det nye universitetsmuseet. Førings av dette i budsjett og regnskap er avklart med Kunnskapsdepartementet.

For øvrig vises det til kapittel 3 i vedlegg 1 for detaljer i foreslått fordeling. Endringer i basis følger under pkt. 3.4 i vedlegget.

Statsbudsjett for 2021

Statsbudsjett for 2021 skal vedtas av Stortinget i desember 2020. Det gir endelig tildeling til UH-sektoren, og til den enkelte institusjon. Universitetet mottar deretter tildelingsbrev med endelig budsjett og oppdrag fra departementet. For å skape mest mulig forutsigbarhet for interne enheter vil universitetsdirektøren i utgangspunktet ikke foreta en revidert budsjettfordeling for 2021 basert på statsbudsjettet og tildelingsbrevet, slik det har vært gjort ved UiT de senere år før 2020. I stedet tas det sikte på at eventuelle endringer og justeringer innarbeides i den neste ordinære budsjettildelingen, for 2022. Eventuelle øremerkede tildelinger som kommer i statsbudsjettet med virkning fra 2021 og andre eventuelle endringer som fordrer viderefordeling av midler o.l. bør

imidlertid ikke ligge på vent til ny hovedfordeling. Universitetsdirektøren ber derfor om fullmakt til å gjøre nødvendige justeringer av denne typen uten at det må legges frem en egen sak for styret.

I budsjettforslaget for Kunnskapsdepartementet fremgår det også at departementet har fastsatt et regelverk for avsetninger til UH-sektoren. Den øvre grensen for avsetninger til andre formål enn investeringer inkludert vedlikehold av eiendom er satt til 5 % av årets tildeling. Fra 2022 skal avsetninger utover dette nivået tilbakeføres til statskassen. Universitetsdirektøren avventer det endelige tildelingsbrevet for å se detaljene og hvilke mulige konsekvenser dette kan få for UiT og UiTs interne regelverk for avsetninger.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandlere: Steinar Johansen, Elin Andersen, Geir Sørensen

Vedlegg 1: Budsjettfordeling 2021
2: Innspill fra fagenhetene til budsjettet 2021